

Stöd till förbättrad övergång från barnsjukvård till vuxensjukvård vid ätstörningar

Materialet riktar sig till dig som är beslutsfattare eller chef i regionernas hälso- och sjukvård.

Visste du att det finns ...

... 18-åringar som får sin ätstörningsbehandling pausad för en längre tid för att de har fyllt 18? De riskerar att hamna sist i kön till en vuxenmottagning. Väntetiden i sig kan leda till ett försämrat mående.

... unga personer i pågående behandling som administreras över till vuxensjukvården utan att en strukturerad överlämning görs. Det kan i sin tur leda till att behandlings- och sjukdomstiden förlängs.

Nationell rekommendation

Socialstyrelsen har tagit fram Nationella riktlinjer 2024: Ätstörningar. En av rekommendationerna rör övergång mellan barnsjukvård och vuxensjukvård.

Rekommendationen innebär att hälso- och sjukvården har etablerade rutiner för att planera för och samarbeta kring övergången från barnsjukvården till vuxensjukvården, och att de stödjer patienterna i denna process. Stödet behöver vara personcentrerat och utformas utifrån individuella behov oavsett vid vilken ålder övergången sker.

Att arbeta enligt rekommendationen minskar risken för att behandlingen avslutas för tidigt, och ger bättre förutsättningar för patienten och närstående att förbereda sig för det fortsatta behandlingsupplägget. Det kan också förbättra dialogen och samarbetet mellan vårdenheter för vuxna och barn, vilket kan bidra till effektivare flöden och resursutnyttjande.

Hur ser det ut i din region?

På övergripande nivå

- Finns det en beslutad rutin, ett fastställt arbetssätt eller motsvarande om hur verksamheterna ska hantera en effektiv övergång från barnsjukvård till vuxensjukvård?
- Tillåter rutinen eller det fastställda arbetssättet att behandlare kan göra individuella bedömningar om när övergången är lämplig i det enskilda fallet?
- Finns det avtal eller finansieringslösningar som stödjer eller motverkar det fastställda arbetssättet eller rutinen?
- Underlättas samverkan och övergångar av att de berörda verksamheterna har god kännedom om varandras arbete?
- Hur är följsamheten till den eventuellt beslutade rutinen, det fastställda arbetssättet eller motsvarande?
- Kan det finnas något annat i din region som hindrar ett strukturerat arbetssätt vid övergången?

Vid en eventuell övergång

Relativt enkla åtgärder kan vara tillräckliga för att underlätta vid en eventuell övergång. Sådana åtgärder är relevanta oavsett vid vilken ålder övergången sker. Här är några aspekter som kan vara viktiga för att få till en så personcentrerad övergång som möjligt:

- Säkerställ att behandlare från barnpsykiatri och vuxenpsykiatri har en dialog om när en övergång kan vara lämplig i det enskilda fallet. Detta behöver sedan diskuteras med patienten och familjen. I vissa fall är övergången onödig, till exempel om patienten antas bli färdigbehandlad inom några månader i barnsjukvården. En annan ungdom kan påbörja sin behandling direkt i vuxenpsykiatri.
- Säkerställ att de berörda vårdheterna och patienten kommunicerar om övergången i god tid. Överväg om det är lämpligt med gemensamma möten inför och vid övergången.
- Säkerställ en fungerande informationsöverföring och en sammanhängande vårdplanering för patienten. Om möjligt, överväg viss överlappning.
- Säkerställ att patienten med familj får information om vad övergången innebär, exempelvis i form av förändrade förväntningar på patienten.
- Följ upp och utvärdera övergången för att fånga upp sådant som missats, och förbättra för kommande övergångar.